

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyö ja sen organisointi Kauniaisissa 1.8.2022 alkaen

KUVA 08.06.2022 § 40

351/01.01.00.00/2022

Lisätiedot:

sivistystoimenjohtaja Mikael Flemmich, 040 733 0264
etunimi.sukunimi@kauniainen.fi

Kaupunginhallitus on käynyt lähetekeskustelua 2.5.2022 § 67 sekä 23.5.2022 § 76 organisaation uudistamisesta SOTE-uudistuksen johdosta.

<https://kauniainen10fi.oncloudos.com/cgi/DREQUEST.PHP?page=meetingitem&id=2022241-3> Pääpainona keskusteluissa oli kaupunkiorganisaation korostunut hyvinvointitehtävä SOTE-uudistuksen astuttua voimaan.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämällä tarkoitetaan palveluita, joilla edistetään ihmisten terveyttä, hyvinvointia, toimintakykyä, osallisuutta ja sosiaalista turvallisuutta. HYTE:ä ovat kunnan tuottamat palvelut, mutta myös järjestöjen, yritysten ja yhteisöjen palvelut.

Hyvinvoinnin edistämisen tehtävä on laaja ja edellyttää toimijoilta poikkihallinnollista yhteistyötä. HYTE ei ole mikään erillinen osa kunnan tehtävistä, vaan hyvinvointi on yhteydessä varhaiskasvatukseen, koulutukseen, kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluihin, ruokapalveluihin, kaavoitukseen, vesihuoltoon, ympäristön tilaan, liikennejärjestelyihin sekä moniin muihin kunnan hoitamiin tehtäviin.

Kunnan kumppaneita hyvinvoinnin edistämässä ovat vapaaehtoiset, yhteisöt, järjestöt, yritykset ja seurakunnat. Kunta tukee kumppaneitaan, jotka järjestävät kuntalaisille muun muassa aktiviteetteja ja tapahtumia. Tuki voi olla rahallista, tilojen järjestämistä, tiedotusyhteistyötä tai yhdessä tekemistä.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyö on luonteeltaan ennaltaehkäisevää. HYTE-toimien tavoitteena on hyvinvoinnin lisääntymisen myötä säästää kuluja korjaavasta työstä, esimerkiksi sairaanhoitokuluista.

HYTE ja laki

Kuntalaki (2015/410) määrittelee kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen yhdeksi kunnan perustehtäväksi. Myös terveydenhuoltolaissa (1326/2010) ja sosiaalihuoltolaissa (1301/2014) on määritelty kuntien tehtäviä kuntalaisten terveyden edistämiseksi.

Kunta-, terveydenhuolto- ja sosiaalihuoltolain lisäksi useissa eri hallinnonaloja koskevissa laeissa on myös HYTE:ä ohjaavia kohtia. Tällaisia lakeja ovat esimerkiksi maankäyttö- ja rakennuslaki, perusopetuslaki, kuntien kulttuuritoimintalaki ja elintarvikelaki.

HYTE ja yhdistystoiminta

Kansalais- ja yhdistystoiminta on mitä parhainta hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimintaa.

Yhdistystoiminta lisää erityisesti sosiaalista hyvinvointia osallisuuden ja vertaistuen kautta. On tärkeää, että yhdistykset tekevät omaa toimintaansa näkyväksi kuntaan päin. Yhteistyön tulee olla kahdensuuntaista ja vuorovaikutteista.

HYTE ja hyvinvointikertomus

Kunnan tulee seurata ja ohjata hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä sekä vuosittaisella hyvinvointiraportilla että kerran valtuustokaudessa tehtävällä laajemmalla hyvinvointikertomuksella. Kertomuksessa käydään laajasti ja eri näkökulmista läpi sitä, miten kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä toteutetaan. Tämän kertomuksen tekemisessä kunta tekee yhteistyötä eri tahojen kanssa. Tietoja toiminnasta kerätään kunnan toimijoilta, mutta myös kunnassa toimivilta yhdistyksiltä, yritysiltä ja yhteisöiltä.

Kuka johtaa HYTE:ä kunnassa?

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä toteutetaan kunnan toimialoilla, järjestöissä ja koko yhteisössä. Hyvinvointia ja terveyttä edistävät strategiset päätökset tekee jatkossakin kaupunginvaltuusto. Kaupungin johtoryhmä vastaa hyvinvointityön johtamisesta. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen ohjausryhmä ja hyvinvointikoordinaattori vastaavat käytännön toteutuksesta. Hyvinvointikoordinaattori toimii kunnan eri toimialojen välisen sekä kunnan ja hyvinvointialueen ja järjestöjen kanssa tehtävän yhteistyön edistäjänä.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen (HYTE)- ohjausryhmän tehtävät:

- koordinoi valtuustokausittain kunnan laajan hyvinvointikertomuksen ja vuosittaisen suppean hyvinvointikertomuksen (hyvinvointikatsaus) laatimisen,
- kehittää toimialojen kanssa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen hyviä käytäntöjä ja tukee hyvinvointiosaamista,
- koordinaatio- ja valmisteluvastuu kaupunginjohtajan erikseen määrittelemien poikkihallinnollisten ohjelmien ja suunnitelmien valmistelussa, toteuttamisessa ja seurannassa,
- koordinoi ja tukee vaikutusten ennakoarvioinnin (EVA) toteuttamista,
- ehkäisevän päihdetyön koordinointi,
- yhteistyö Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen kanssa.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen ohjausryhmän puheenjohtajana toimii 1.8.2022 alkaen sivistystoimenjohtaja. Ryhmän valmistelijana ja sihteerinä on hyvinvointikoordinaattori. HYTE-ohjausryhmä kokoontuu noin kerran kuussa.

Ryhmän jäsenet:

- varhaiskasvatuspäällikkö, opetuspäällikkö, kulttuuri- ja vapaa-aikapäällikkö, liikuntapäällikkö, liikuntasuunnittelija, kulttuurituottaja, nuoriso-ohjaaja, kansalaisopiston rehtori (sivistystoimi),
- hallintojohtaja/henkilöstöjohtaja (yleishallinto)

- ympäristöpäällikkö (yhdyskuntatoimi)
- sosiaali- ja terveystoimi: nykyiset edustajat jatkavat vuoden 2022 loppuun asti, minkä jälkeen ohjausryhmässä aloittaa hyvinvointialueen edustaja
- kutsuttuna esim. neljä kertaa vuodessa pidettäviin teemakokouksiin järjestöjen, luottamushenkilöiden, yritysten, poliisin ja seurakuntien edustajat, jotka nimetään myöhemmin.

Vuosittainen hyvinvointiraportti sekä valtuustokausittainen hyvinvointikertomus ovat johtamisen välineitä, ja ne käsitellään sekä kaupunginhallituksessa että -valtuustossa.

Hyvinvointikoordinaattori

Hyvinvointikoordinaattori huolehtii hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen yhteistyöstä kunnan eri toimialojen, muiden toimijoiden sekä alueellisten toimijoiden kanssa. Hyvinvointikoordinaattorin tehtävä on asiantuntijatehtävä.

Kauniaiisiin palkataan hyvinvointikoordinaattori 1.8.2022 alkaen. Hyvinvointikoordinaattorin tehtävät ovat:

- hyvinvointikertomustyön koordinointi
- hyvinvointitilanteesta raportointi kaupungin johtoryhmälle
- toimii kunnan hyvinvointiohjausryhmän (HYTE) valmistelijana ja sihteerinä
- yhdyshenkilö HYTE-asioissa kunnan eri toimialojen välillä ja hyvinvointialueen kanssa
- yhteistyö järjestöjen, seurojen ja yritysten kanssa
- päätösten ennakkovaikutusten arvioinnin (EVA) koordinointi
- hyvien käytäntöjen levittäminen
- yhteisten HYTE-koulutusten järjestäminen
- kansallisten terveyden edistämisen ja hyvinvointiohjelmien toimeenpanon tukeminen
- viestinnälliset tehtävät
- kunnan vanhus- ja vammaisneuvoston valmistelija ja sihteeri
- kunnan ehkäisevän päihdetyön yhdyshenkilö

Kaupunginhallitus päätti 23.5.2022 § 76 siirtää hyvinvointikoordinaattorin vakanssin yleishallinnosta sivistystoimen hallintoon 1.6.2022 alkaen sekä että vakanssi muutetaan toistaiseksi olevaksi.

Tämän päätöksen myötä HYTE-asioiden koordinoitivastuu on jatkossa sivistystoimessa, jolloin myös hyvinvointikoordinaattorin toimi on sijoitettu sivistystoimen hallintoon sivistystoimenjohtajan alaisuuteen. Vaikka kaupungin toimialat yhdessä edistävät kaupungin hyvinvointia ja terveyttä, koordinoitivastuun keskittäminen yhdelle henkilölle on tarkoituksenmukaista.

Kulttuuri- ja vapaa-aikavaliokunta ehdotettiin muutettavaksi hyvinvointi- ja vapaa-aikavaliokunnaksi, joka luottamushenkilöorganisaation osalta huolehtii HYTE-työn koordinoinnista.

Hallintosäännön päivittäminen on alustavan suunnitelman mukaan tarkoitus toteuttaa kaksivaiheisesti. Ensimmäinen vaihe toteutettaisiin jo tämän kevään aikana siten, että kulttuuri- ja vapaa-aikavaliokunnalta pyydetään lausunto HYTE-

kokonaisuuteen liittyen, jonka jälkeen hallintosääntö HYTE:ä ja pikaista päivittämistä kaipaavien valmiusosioiden osalta tuodaan kaupunginhallituksen ja kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi kesäkuussa.

Sivistystoimenjohtaja Mikael Flemmich:

Kulttuuri- ja vapaa-aikavaliokunta lausuu kaupunginhallitukselle seuraavasti:

- Hyvinvointikoordinaattorin vakanssin luontevin sijoitus on sivistystoimessa, sivistystoimen hallinnossa sivistystoimenjohtajan alaisuudessa.
- Hyvinvointikoordinaattorin tehtävä on asiantuntijatehtävä ja hänen tehtäviin kuuluu huolehtia hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen yhteistyöstä kunnan eri toimialojen, muiden toimijoiden sekä alueellisten toimijoiden kanssa.
- Koska tehtävä on kunnassa keskeinen ja vaatii pitkäjänteistä työtä, toimen määräaikaisuudelle ei ole perustetta ja valiokunnan näkemys on, että vakanssi on täytettävä toistaiseksi.
- Kulttuuri- ja vapaa-aikavaliokunnan nimen muuttaminen hyvinvointi- ja vapaa-aikavaliokunnaksi on tässä yhteydessä tarkoituksenmukaista. Nimimuutoksen esitetään astuvan voimaan 1.1.2023.

.....

Puheenjohtaja ehdotti klo 18.50 neuvottelutaukoa. Kokousta jatkettiin tauon jälkeen klo 19.30.

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin.